

Nationaal
Psychotrauma
Centrum

Mentale gezondheid statushouders

21 oktober 2021

ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Missie:

- ~ Hèt landelijk expertisecentrum voor psychotrauma
- ~ Hoogspecialistische diagnostiek en behandeling van patiënten met psychotraumaklachten
- ~ Oplossingen voor de meest complexe trauma's bij patiënten
- ~ Ontwikkelen en verspreiden van kennis door:
 - uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek
 - uitvoeren van consultatie, training en onderwijs
 - belangrijke en initiërende rol binnen zorgketens

Stichting Centrum'45

pdc
psychotrauma
diagnose centrum

equator
FOUNDATION

partner in
arq
Psychotrauma
Expert Groep

ARQ Kenniscentrum Migratie

Missie:

- ARQ Kenniscentrum Migratie streeft naar optimale psycho-sociale ondersteuning van vluchtelingen, (ex-) asielzoekers en migranten.

Door:

- Verbeteren van de kwaliteit en samenhang van de zorgketen
- Inzet van preventieve interventies
- Vroegsignalering van psychische klachten
- Kennisdeling (o.a. trainingen)

Psychische gezondheid statushouders

- Statushouders zijn veerkrachtig, maar hebben verhoogde kans op het ontwikkelen van psychische klachten.
- 13 – 25 % van de asielzoekers/statushouders kampt met depressie en/of PTSS (Gezondheidsraad, 2016)
- Recent onderzoek onder 3.209 Syriërs in Nederland: 41% ervaart psychische problemen. Slechts 7% ontving GGZ hulp. (SCP, 2018)
- Statushouders kunnen goed geholpen worden wanneer ze snel de juiste ondersteuning krijgen.
- Vroegsignalering van ernstigere problematiek is nodig.

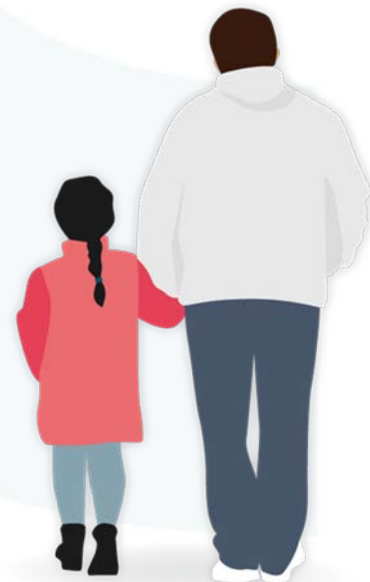
Nieuwe wet inburgering

Biedt kansen om aandacht te geven aan mentale gezondheid:

- ~ Bij aanbesteding: aandacht voor psychische gezondheid
- ~ Bij uitvoering in praktijk:
 - Bij de brede intake: vragen naar mentale gezondheid statushouders
 - Taalaanbieders aanmoedigen om te signaleren of er blokkades zijn vanwege psychische gezondheid

Tips voor gemeenten

- ~ Vroegsignalering van psychische klachten bij statushouders
- ~ Sociale kaart met cultuursensitieve zorg
- ~ Taal/cultuur barrière oplossen
- ~ Monitoring en overleg
- ~ Preventieve interventies
- ~ Trainingen cultuursensitief werken en vroegsignalering

Signalering van psychosociale problemen

Hulpvragen statushouders zelf:

Meeste statushouders komen niet met heldere hulpvragen

Wel veel praktische hulpvragen rondom:

- ~ Huisvesting
- ~ Financiën/schulden
- ~ Vinden van werk/opleiding
- ~ Opvoeding
- ~ Gezinshereniging
- ~ Toegang tot/kwaliteit van zorg

Signalering door organisaties (1):

- [illegible]

Signalering van psychosociale problemen

Signalering door organisaties (2):

- ~ Tekenen van psychische problemen kunnen divers zijn: neerslachtig, zenuwachtig, hyperventileren, herbelevingen etc.
- ~ Gebruik verdovende middelen (drugs, alcohol)
- ~ Veel relatieproblemen, echtscheidingen
- ~ Huiselijk geweld

Vroegsignalering

Veel partijen kunnen psychosociale problemen bij statushouders signaleren:

- ~ Vertrouwensband die veel vrijwilligers, docenten en anderen hebben met statushouders
- ~ Trainen (herhalen!) hoe te signaleren (**Protect vragen**)

Doorverwijzen/warme overdracht

- ~ Hoe krijg je, indien nodig, de statushouder bij de juiste zorg?
 - Is juiste zorg beschikbaar (cultuursensitief, in juiste taal)
 - Taboe en onbekendheid met GGZ wegnemen (bijv. via sleutelpersonen, preventieve interventies)

Sociale kaart

- 📌 In Dordrecht en Haarlem sociale kaart
- 📌 ARQ heeft een landelijke sociale kaart ontwikkeld.
- 📌 **TIP: Maak een regionale sociale kaart**

Taal en cultuur barrière oplossen

Zet betaalde sleutelpersonen / cultural mediators in:

- Indien gesignaleerd is, win vertrouwen van de statushouder om te achterhalen wat exact de psychosociale problemen zijn;
- Bespreek samen met de statushouder mogelijke oplossingen, stap naar hulp indien nodig;
- Schakel sleutelpersoon /cultural mediator in eigen taal/cultuur in
- Betaalde sleutelpersonen inzetten is een duurzame investering die veel geld (langdurige bijstand, dure zorg) bespaart**

Monitoring en overleg

Als problemen gesignaleerd zijn, monitoren:

- ~ Duidelijk maken wie regiehouder is en monitoring doet
- ~ Formeer een MultiDisciplinair overleg (MDO) statushouders

Overleg:

- ~ Goede samenwerking / overleg tussen lokale ketenpartners

Tip:

- ~ Stel aandachtsfunctionarissen aan

Preventieve interventies

~ Zet **preventieve interventies** in, die de mentale gezondheid bevorderen van statushouders. Bij voorkeur in eigen taal.

- Werkt veerkracht versterkend
- Laagdrempelig
- Via preventie kan je goed signaleren en doorverwijzen

~ Zie de nieuwe gids van Pharos en ARQ:

29 preventieve interventies LINK VOLGT

Haarlem/Dordrecht Mind-Spring psycho-educatie

- Mind-Spring is een preventieve groepsinterventie van psycho-educatie en opvoedings-ondersteuning voor en door vluchtelingen.
- Mind-Spring kenmerkt zich door de inzet Mind-Spring trainers met vluchtelingen achtergrond, die de training samen uitvoeren met samen met een trainer vanuit de regionale GGZ.

Mind-Spring - psycho-educatie

- ~ 8 bijeenkomsten van 2 uur. Er kunnen tussen de 10-15 deelnemers met dezelfde taal mee doen.
- ~ Centrale thema's zijn: stress, depressie en lusteloosheid, trauma, rouw en schuldgevoelens, ontheemding en acculturatie, verlies van verworvenheden in eigen land en de dagelijkse beslommeringen.
- ~ De deelnemers leren waarom zij deze problemen kunnen hebben en wat zij er zelf aan kunnen doen.

Video over Mind-Spring is te zien op :

- ~ <https://migratie.arq.org/mind-spring>

Deskundigheidsbevordering

- ~ Trainingen signaleren psychische klachten (periodiek herhalen)
- ~ Cultuursensitief werken
- ~ Huisartsen /POH GGZ
- ~ GGZ professionals

Handreiking voor gemeenten

Nieuwe wet inburgering: een kans om de mentale gezondheid van statushouders te verbeteren:

- ~ Diverse concrete tips staan in de handreiking
- ~ Enkele tips staan in deze presentatie ook al genoemd
- ~ <https://migratie.arq.org/handreiking-voor-gemeenten-nieuwe-wet-inburgering>

Gratis consultatie en advies

- Mail de complexe casuïstiek naar:
- Email: kc-migratie@arq.org

Contact

Vragen?

Mail Larissa van Beek:

L.van.beek@arq.org

Bereikbaar op:

020-840 76 74

Website:

<https://migratie.arq.org/>

Bedankt voor uw aandacht en tot ziens

